



Moradi, Mahmood; BahramiNia, Sara; Saifouri, Vida (2023). An In-Depth Analysis of Regulations and Assessment of Top Researchers from Select Universities Under the Iran Ministry of Science, Research and Technology. *Journal of Knowledge-Research Studies*, 2(2) : 55-83.

Doi: 10.22034/jkrs.2023.57325.1032

URL: https://jkrs.tabrizu.ac.ir/article_16680.html

The paper is an open access and licensed under the Creative Commons CC BY NC license.



An In-Depth Analysis of Regulations and Assessment of Top Researchers from Select Universities Under the Iran Ministry of Science, Research and Technology

Mahmood Moradi*¹, Sara Bahrami Nia², Vida Saifouri³

Received: June, 30, 2023

Accepted: July, 23, 2023

Abstract

Purpose: This study aimed to evaluate and analyze the regulations governing top researchers in Iranian universities under the Ministry of Science, Research, and Technology. The research focused on assessing the strengths and weaknesses of these regulations through a comparative and scoring methodology.

Methodology: The study utilized an applied research design and employed the library research method. The research population included the regulations governing the selection of top researchers from various universities affiliated with the Ministry of Science, Research, and Technology for the academic year 2020-2021. Data collection involved an examination and compilation of these regulations. The research utilized convenience sampling, and evaluation and content analysis techniques were applied to analyze the data.

Findings: The findings revealed variations in the regulations governing the selection of top researchers across the studied universities. These regulations demonstrated differences in scoring methodologies and attention to detail, lacking a unified structure. Notable discrepancies were observed in the scoring of printed books, points distribution, assessment of guided dissertations, and evaluation of research projects.

Conclusion: The study concluded that there is no standardized criterion for selecting top researchers across Iranian universities affiliated with the Ministry of Science, Research, and Technology. Consequently, the establishment of a unified framework with consistent rules for identifying outstanding researchers nationwide is deemed necessary. Such an initiative would ensure fair competition among researchers and emphasize the efficiency and practicality of their research as the criteria for superiority.

Value: This research contributes to the comparative examination of selection criteria for the top researchers in Iran, which is a relatively limited area of study.

Key Words: Regulations, Top Researcher, Razi University, Kermanshah University of Technology, Malayer University, Kurdistan University, Ilam University, Hamedan University, Ministry of Science, Research and Technology.

1. Assistant Professor, Department of Knowledge and Information Science, Razi University, Iran. (Corresponding author) MMoradi44@gmail.com

2. Ph.D. in Knowledge and Information Science, Razi University, Iran.

3. PhD in Knowledge and Information Science, Razi University, Iran.

Extended Abstract

Purpose: In modern society, knowledge is regarded as a fundamental indicator and driver of progress and excellence. Assessing knowledge levels relies on the production and consumption of information, as well as access to reliable scientific sources. Knowledge acquisition can occur through studying existing information or conducting research. Consumption of information involves relying on prior research findings, while information production stems from current observations and analyses. Therefore, research activities constitute the primary source of producing new knowledge. Research in any field, form, or level represents a systematic and coherent effort to advance existing knowledge. It serves as a means to address problems across various domains and gain a deeper understanding of the surrounding concepts. Ultimately, research expands the boundaries of knowledge and paves the way for future development (Qaramelki, 2016). This study aimed to evaluate and analyze the regulations governing top researchers in Iranian universities affiliated with the Ministry of Science, Research, and Technology. The research employed a comparative and scoring methodology to identify the strengths and weaknesses of these regulations.

Methodology: The present study is classified as qualitative-applied research, aligning with the research purpose. The method of data collection involved content analysis and a descriptive-library approach. The research community focused on the selection regulations for the best researchers in Iranian universities under the Ministry of Science, Research, and Technology in 2021. Six universities from the western region of Iran (Razi, Kermanshah University of Technology, Kurdistan, Lorestan, Ilam, Malair, and Boali Hamedan) were selected using a sampling method for investigation and analysis. One limitation of this research is the lack of availability of up-to-date regulations from various universities in the country, as well as the presence of ambiguity and defects in the data of the regulation tables.

Findings: The conducted investigations revealed significant differences in the components of selecting top researchers among the universities studied. These differences and discrepancies create inconsistencies in the selection process across universities. Upon examining and comparing the general conditions of the universities for participating in the competition to select the best researchers, it becomes evident that each university has its own distinct requirements without following a standardized model. The focus here is not on the difficulty or ease of meeting the conditions to enter the competition, but rather on ensuring researchers have equal opportunities throughout the country.

Conclusion: The findings demonstrate variations in the scoring methods for articles published in different journals among the mentioned universities. Razi University of Kermanshah and Malayer University exhibit similar scoring methods to some extent based on the scores. Additionally, Kurdistan University pays meticulous attention to scoring research and emphasizes attention to detail. Highlighting the value of qualitative studies that can be utilized is crucial for research evaluation. For instance, the regulations of Razi, Kermanshah, Malayer, and Kurdistan universities score high-cited and top-quality articles 1.5 to 2 times more than others, which is laudable. Similarly, there is a need to differentiate between articles indexed in JCR journals and those indexed in SCIE and SSCI citation index, as well as journals indexed in ESCI, due to significant score discrepancies. This distinction arises from the journals not having the latest index based on the JCR 2023 Q, which needs to be acknowledged.

Value: This research contributes to the comparative examination of selection criteria for the top researchers in Iran, which is a relatively limited area of study. The findings of this research can serve as a valuable resource for policymakers and research and technology managers in Iran. References



Journal of
Knowledge-Research Studies
(JKRS)

Vol 2

Issue 2

Serial Number 4

2023

References

- Alibeygi, A. (2023). An Analysis of the Research Productivity of Faculty Members: The Case of Razi University. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 13(4), 125-154. [\[In Persian\]](#).
- Azizi, N. (2013). A Study of Ways to Improve Research Performance of Humanities Faculty Members. *Culture Strategy*, 6(21), 7-33. [\[In Persian\]](#).
- Bird, L. L. (1991). Publication Productivity in Doctoral Research Departments: Interdisciplinary and Interdisciplinary Factors. *Research in Higher Education*, 32(3), 303-318.
- Chan, K. C., Chen, C. R., & Cheng, L. T. (2005). Ranking research productivity in accounting for Asia-Pacific universities. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 24, 47-64. DOI:10.1007/s11156-005-5326-5
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research*. pearson.
- Hagan, C. M., Konopaske, R., Bernardin, H. J., & Tyler, C. L. (2006). Predicting assessment center performance with 360-degree, top-down, and customer-based competency assessments. *Human resource management*, 45(3), 357-390. <https://doi.org/10.1002/hrm.20117>
- Jyoti, t., Banwet, D.K. & Deshmukh, S.G. (2006). Balanced scorecard for performance evaluation of R& D organization: A conceptual model. *Journal of Scientific & Industrial Research*, 65(11), 879-886.
- Knorr, K. D., Mittermeir, R., Aichholzer, G., & Waller, G. (1976). Individual publication productivity as a social position effect in academic and industrial research units. In Frank M. Andrews (Eds.), *Scientific productivity* (pp. 55-94). Cambridge University press.
- Martin, B. R., & Irvine, J. (1983). Assessing basic research: some partial indicators of scientific progress in radio astronomy. *Research policy*, 12(2), 61-90. [https://doi.org/10.1016/0048-7333\(83\)90005-7](https://doi.org/10.1016/0048-7333(83)90005-7)
- Qaramelki, F.(2007, June 21). Our idea of research, Resalat newspaper, <https://www.magiran.com/article/1421728>
- Ghomi, H. R., Rahmani, M., & Khakzar, M. (2017). Measuring the Research Performance of Iranian State University through Utilizing Analytic Hierarchy Process and Network Data Envelopment Analysis. *MILITARY MANAGEMENT QUARTERLY*, 17(67), 141-167. [\[In Persian\]](#).
- Boali Hamadan University.(2021). selecting the best researcher[Regulations]. Boali Hamadan University [\[In Persian\]](#).
- Razi University of Kermanshah.(2021). selecting the best researcher[Regulations]. Razi University of Kermanshah. [\[In Persian\]](#).
- Kermanshah University of Technology.(2021). selecting the best researcher[Regulations]. Kermanshah University of Technology. <https://www.kut.ac.ir/announcements/show/611-1400>. [\[In Persian\]](#).
- Kurdistan University.(2021). selecting the best researcher[Regulations]. Kurdistan University. [\[In Persian\]](#).
- Malayer University.(2021). selecting the best researcher[Regulations]. Malayer University. [\[In Persian\]](#).
- Ilam University.(2014). selecting the best researcher[Regulations]. Ilam University. [\[In Persian\]](#).
- Rezaei, M., & Noroozi Chakoli, A. (2015). The Identification and Accreditation of the Research Productivity Evaluation Indicators of Iran universities. *Academic Librarianship and Information Research*, 49(2), 213-237. doi: 10.22059/jlib.2015.56984. [\[In Persian\]](#).
- Rigi, A. (2021). Assessing the quality of Iranian universities from a socio-cultural perspective. *Journal of Social Sciences Ferdowsi University of Mashhad*, 18(1), 220-193. doi: 10.22067/social.2022.71522.1057. [\[In Persian\]](#).
- Tan, D. L. (1986). The assessment of quality in higher education: A critical review of the literature and research. *Research in Higher Education*, 24, 223-265.
- Vosough, F., Ahmadi, G., Hassanmoradi, N., & Mohammaddavoodi, A. (2021). Identifying the native dimensions, components and indicators of research performance evaluation in university (A case study: Islamic Azad University in Tehran). *Journal of Management and Planning In Educational System*, 14(1), 13-42. doi: 10.52547/MPES.14.1.13. [\[In Persian\]](#).



Journal of
Knowledge-Research Studies
(JKRS)

Vol 2

Issue 2

Serial Number 4

2023



مرادی، محمود؛ بهرامی نیا، سارا؛ صیفوری، ویدا (۱۴۰۲). ارزشیابی و تحلیل محتوایی آیین نامه‌های پژوهشگر برتر برخی از دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. *نشریه مطالعات دانش پژوهی*، ۲(۲): ۵۵-۸۳.

DOI: 10.22034/jkrs.2023.57325.1032

URL: https://jkrs.tabrizu.ac.ir/article_16680.html



این مقاله به صورت دسترسی باز و با لایسنس CC BY NC کپی‌رایت‌گامانز قابل استفاده است.

ارزشیابی و تحلیل محتوایی آیین نامه‌های پژوهشگر برتر برخی از دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

محمود مرادی^{۱*}، سارا بهرامی نیا^۲، ویدا صیفوری^۳

تاریخ پذیرش: ۱ مرداد ۱۴۰۲

تاریخ دریافت: ۹ تیر ۱۴۰۲

چکیده

هدف: پژوهش حاضر باهدف ارزیابی و تحلیل محتوای آیین نامه‌های پژوهشگر برتر برخی از دانشگاه‌های وزارت عتف انجام شده است. در این پژوهش روش‌های امتیازدهی به پژوهشگران برتر مقایسه شد و نقاط قوت و ضعف آیین نامه‌ها شناسایی گردید. **روش‌شناسی:** پژوهش حاضر از نوع کاربردی است و به روش کتابخانه‌ای و تحلیل محتوا انجام شده است. جامعه پژوهش را تعدادی از آیین نامه‌های انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه‌های وزارت عتف کشور در سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰ تشکیل می‌دهد. برای گردآوری داده‌ها از طریق مطالعه و جمع‌آوری آیین نامه‌های انتخاب پژوهشگر برتر تعدادی از دانشگاه‌های کشور استفاده شده است. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شده؛ و همچنین از ارزیابی و تحلیل محتوایی برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد آیین نامه‌های انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه‌های مورد بررسی، تا حدودی متفاوت و از نظر امتیازدهی و توجه به جزئیات یکسان نیستند و از ساختار واحدی پیروی نمی‌کنند. بیشترین تفاوت‌ها مربوط به بخش امتیازدهی به کتاب‌های چاپ شده، سقف امتیازات، امتیازدهی مربوط به بخش امتیازدهی پایان‌نامه‌هایی که توسط اعضای هیئت علمی راهنمایی و مشاوره شده‌اند و همچنین امتیازات مربوط به طرح‌های تحقیقاتی هستند.

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان داد که دانشگاه‌های مورد بررسی وزارت عتف کشور از ملاک واحد و کاملی جهت انتخاب پژوهشگران برتر پیروی نمی‌کنند. در نتیجه، وجود و طراحی یک ساختار با قوانین یکسان برای گزینش پژوهشگر برتر دانشگاه‌های سراسر کشور با توجه به درجه دانشگاه‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

اصالت و ارزش: این پژوهش به بررسی تطبیقی معیارهای انتخاب پژوهشگران برتر در ایران کمک می‌کند که حوزه مطالعاتی نسبتاً محدودی است.

کلیدواژه‌ها: آیین نامه، پژوهشگر برتر، دانشگاه رازی، دانشگاه صنعتی کرمانشاه، دانشگاه ملایر، دانشگاه کردستان، دانشگاه ایلام، دانشگاه همدان، وزارت عتف.

۱. استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه رازی، ایران. (نویسنده مسئول) MMoradi44@gmail.com

۲. دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه رازی، ایران.

۳. دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه رازی، ایران.

در دنیای امروز دانایی یکی از محورها و شاخص‌های اصلی پیشرفت و تعالی هر جامعه محسوب می‌شود. سنجش سطح دانایی به میزان تولید و مصرف اطلاعات و گسترش دانایی، به دسترسی سریع و آسان به منابع علمی مؤثر و وابسته است. دانسته‌های ما یا از طریق مطالعه منابع اطلاعاتی موجود حاصل می‌شود یا بر اساس پژوهش‌هایی که خود انجام می‌دهیم به دست می‌آید. اگر این دانسته‌ها بر اساس نتایج پژوهش‌های قبلی باشد، در واقع به مصرف اطلاعات پرداخته‌ایم و اگر مبتنی بر مشاهدات و تحلیل‌های جاری باشد، تلاش ما به تولید اطلاعات منجر شده است. بنابراین، منبع اصلی تولید اطلاعات و دانش جدید در واقع حاصل فعالیت‌های پژوهشی است که انجام می‌گیرد. پژوهش در هر موضوع، به هر شکلی و در هر سطحی که انجام شود تلاشی منسجم و نظام‌مند در جهت توسعه دانش موجود درباره موضوع‌هایی است که با آن‌ها سروکار داریم. پژوهش کوششی برای یافتن بهترین راه‌حل‌های ممکن در جهت حل مشکلات موجود در عرصه‌های مختلف زندگی است. همچنین، پژوهش فعالیت منسجم برای رسیدن به شناختی روشن‌تر از مفاهیم پیرامون ما است. در مجموع پژوهش راهی برای گسترش مرزهای دانش و گشودن افق‌های تازه برای آیندگان است (قراملکی، ۱۳۸۶).



کرسول^۱ (۲۰۰۸) نیز تعریف دیگری از پژوهش، به این گونه بیان کرده است که «پژوهش فرایندی گام‌به‌گام است که به منظور جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات مورد استفاده قرار می‌گیرد. هدف نهایی پژوهش افزایش ادراک از موضوع مورد بررسی است». بر اساس تعریف کرسول، هر پژوهش شامل سه گام اساسی: طرح یک سؤال، جمع‌آوری داده‌هایی برای یافتن پاسخ به سؤال طرح‌شده، و در نهایت ارائه پاسخی به سؤال مطرح شده است.

موفقیت و توسعه پژوهش در هر جامعه نیازمند گسترش رویکرد پژوهشی (پژوهش‌مدار) در آن جامعه است. منظور از رویکرد پژوهشی نگاهی مبتنی بر پژوهش نسبت به موضوع‌های مختلف است. اگر پژوهشی صورت نگیرد، دانش بشری افزایش نخواهد یافت و دچار سکون و رکود خواهد شد. بدون انجام پژوهش امور آموزشی نیز از پویایی و نشاط لازم نیز برخوردار نخواهد بود. همه آنچه که به عنوان پیشرفت علوم در اعصار مختلف تاریخ می‌شناسیم حاصل تلاش افرادی است که در کار خود رویکردی پژوهشی داشته‌اند و ذهن پرسشگرشان همواره محرکی برای فعالیت‌های پژوهشی آنان بوده است. توسعه مبتنی بر دانایی، یکی از فصول سند برنامه چهارم توسعه کشور است. در این سند بر نکات مهمی نظیر اولویت‌های پژوهشی، اصلاح ساختاری واحدهای پژوهش، هدفمند کردن اعتبارات پژوهشی، تربیت نیروی انسانی روزآمد در فرآیند پژوهش و فناوری، توسعه مرزهای دانش و انجام پژوهش‌های کاربردی در خصوص حل مشکلات کشور تأکید شده است. توجه به سنجش و ارزیابی بهره‌وری دانشگاه‌ها نیز بیش‌ازپیش مورد توجه قرار گرفته است و انتظار می‌رود نتایج آن

برای برنامه‌ریزی به‌منظور بهبود بهره‌وری و افزایش کارایی و اثربخشی فعالیت‌های بخش‌های مختلف دانشگاه‌ها مفید واقع شود. (رضایی و نوروزی، ۱۳۹۴).

از نظر تان^۱ (۱۹۸۶)، مبنای اصلی ارزیابی از فعالیت‌های پژوهشی افراد و گروه‌های آموزشی حتی المقدور بر تعداد انتشارات تولید شده در یک دوره زمانی مشخص، استوار است که در این میان تأکید بر کیفیت عملکرد استادان، بیش از سایر افراد مورد توجه بوده است. همچنین لازم است خاطر نشان شود که تعداد ارجاعات به کارهای علمی هر گروه به‌عنوان یک عامل مهم ارزیابی شده است (بیرد^۲، ۱۹۹۱).

در این میان دانشگاه‌های سراسر کشور، رسالت اصلی «تولید»، «انتشار» و «کاربرد» دانش را به دوش می‌کشند که نقش پژوهش در ایفای این رسالت خطیر، حائز اهمیت است. بنابراین به‌منظور ارج نهادن به امر پژوهش و مقام استادان و پژوهشگران فعال دانشگاه، همه‌ساله مصادف با هفته پژوهش در سراسر کشور، معاونت پژوهش دانشگاه‌های کشور، تعدادی از استادان و پژوهشگران برتر در هر دانشگاه معرفی و مورد تقدیر قرار می‌دهند. دکتر شریفی مدیرکل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی هدف از برگزاری جشنواره انتخاب پژوهشگر برتر سال را ترویج فرهنگ پژوهش و معرفی دستاوردهای پژوهشی و ایجاد انگیزه میان مدیران و پژوهشگران و تقویت رابطه دانشگاه و صنعت می‌داند.

هرچند وزارت عتف، آیین‌نامه مشخصی را برای انتخاب پژوهشگر برتر تهیه و ابلاغ نموده است اما با توجه به اینکه هر دانشگاه آیین‌نامه مختص به خود را جهت انتخاب پژوهشگران برتر دارند، در این پژوهش آیین‌نامه‌های تعدادی از دانشگاه‌های کشور بررسی و مقایسه شده است. تا علاوه بر مقایسه نحوه امتیازدهی به فعالیت‌های پژوهشگران، نقاط قوت و ضعف این آیین‌نامه‌ها نیز شناسایی گردد. لذا سؤالاتی را مطرح و به دنبال پاسخگویی به آن‌هاست: شیوه امتیازدهی آیین‌نامه‌ها دانشگاه‌ها منتخب پژوهش حاضر چه تفاوت‌هایی باهم دارند؟ روش امتیازدهی به فعالیت پژوهشگران در دانشگاه چگونه است؟ روش امتیازدهی دانشگاه‌های مورد بررسی بر اساس آیین‌نامه انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه‌ها چگونه است؟ همچنین با توجه به این نکات، اقدام به نگارش آیین‌نامه‌ای واحد باهدف قانونمند نمودن و رعایت عدالت، جهت انتخاب پژوهشگران برتر به تمام دانشگاه‌های سراسر کشور پیشنهاد گردد.

هدف کلی از اجرای این پژوهش، تحلیل محتوای آیین‌نامه‌های پژوهشگر برتر برخی از دانشگاه‌های وزارت عتف است و اهداف جزئی آن:

۱. مقایسه کلی آیین‌نامه‌ها

۲. مقایسه کلی روش امتیازدهی به فعالیت پژوهشگران

۳. شناسایی نقاط قوت و ضعف آیین‌نامه‌ها

تاکنون مطالعات فراوانی در خصوص ارزیابی عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی و همچنین ارزیابی دانشگاه‌های مختلف از نظر میزان تولیدات علمی همانند پژوهش‌های قمی و همکاران (۱۳۹۶)، وثوق و همکاران (۱۴۰۰) و ریگی (۱۴۰۰) و غیره انجام شده است. با توجه به اینکه رسالت اصلی

1. Tan
2. Bird



دانشگاه‌ها، توسعه علم و پژوهش است، انتخاب پژوهشگر برتر به‌عنوان فردی تأثیرگذار در جامعه علمی یکی از فعالیت‌های مهم دانشگاه‌ها محسوب می‌شود. از این نظر داشتن معیار مناسب و یکپارچه جهت انتخاب پژوهشگر برتر در تمام دانشگاه‌ها لازم و ضروری به نظر می‌رسد تا به‌وسیله آن، پژوهشگران برتر دانشگاه‌های کشور را بر اساس یک ملاک واحد موردسنجش قرار داده و همچنین در آن ملاک، بهره‌وری و کاربرد پژوهش‌ها در صنعت و بهبود وضعیت جامعه از نظر اولویت‌های امتیازدهی از اهمیت بیشتری برخوردار باشد. از این جهت این امر رویه بسیار خوبی برای دانشگاه‌ها خواهد بود تا بتوانند به شکل منطقی و بدون هیچ‌گونه سوءگیری، نسبت به انتخاب پژوهشگر برتر اقدام شود.

۲. پیشینه پژوهش

علی بیگی (۱۳۸۶)، تحقیقی توصیفی - تحلیلی باهدف کلی بررسی بهره‌وری پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه رازی و عوامل مؤثر بر آن را انجام داده‌اند. نتایج بررسی‌ها نشان داد که مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار بر بهره‌وری پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه رازی به ترتیب مرتبه علمی، سن و تعداد فرزندان بودند که روی هم رفته ۳۱ درصد از تغییرات بهره‌وری پژوهشی را تعیین کردند. عزیزی (۱۳۹۲)، در پژوهش خود باهدف مطالعه عوامل مؤثر بر افزایش کارآمدی تحقیقات در حوزه علوم انسانی و بررسی راه‌های بهبود عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی انجام دادند. نتایج نشان داد که بهبود عملکرد استادان علوم انسانی از طرفی نیازمند انجام اصلاحات در رویکردهای سازمانی و مدیریت و سیاست‌گذاری پژوهشی است و از طرف دیگر مشروط به اجرای برنامه‌های توانمندسازی و تقویت بنیه‌های حرفه‌ای استادان در زمینه پژوهش و فراهم کردن شرایط و منابع مناسب مالی، مادی و علمی برای انجام فعالیت‌های پژوهشی توسط استادان است.

رضایی و نوروزی (۱۳۹۴)، در پژوهشی شاخص‌های ارزیابی بهره‌وری پژوهشی دانشگاه‌های ایران را بر اساس نظر مدیران و معاونان پژوهشی دانشگاه‌های کشور، شناسایی و اعتبارسنجی کردند. نتایج این پژوهش نشان داد که بر اساس نظر مدیران و معاونان پژوهشی سه نوع دانشگاه جامع، صنعتی و علوم پزشکی شاخص‌های مربوط به جایگاه، اعتبار زیادی در ارزیابی بهره‌وری پژوهشی دانشگاه‌ها دارند. در بین شاخص‌های ارزیابی بهره‌وری پژوهشی دانشگاه‌ها، شاخص‌های مربوط به مؤلفه کتاب، بیشترین اهمیت را نزد معاونان و مدیران پژوهشی دانشگاه‌های جامع دارد. سه مؤلفه پژوهانه، اختراعات و طرح‌های تحقیقاتی از اهمیت بالایی نزد معاونان و مدیران پژوهشی دانشگاه‌های صنعتی، نسبت به معاونان و مدیران پژوهشی دو نوع دانشگاه دیگر برخوردار است. همچنین شاخص‌های مربوط به مؤلفه مقاله، بیشترین اعتبار و اهمیت را نزد معاونان و مدیران پژوهشی دانشگاه‌های علوم پزشکی داشتند.

قمی و همکاران (۱۳۹۶)، در پژوهشی به ارزیابی عملکرد پژوهشی یک دانشگاه دولتی با استفاده از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی و تحلیل پوششی داده‌های شبکه‌ای پرداختند، با توجه به ورودی‌ها و



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۵۸

دوره ۲، شماره ۲

پیاپی ۴

۱۴۰۲

خروجی‌های مورد استفاده در پژوهش، نتایج حاصل حاکی از فقدان کارآیی نسبی دو دانشکده این دانشگاه است؛ همچنین دانشگاه مورد مطالعه به لحاظ پژوهشی در سطح کارا ارزیابی نشد.

وثوق و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهش خود به شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های بومی ارزیابی عملکرد پژوهش در دانشگاه‌های جامع آزاد اسلامی شهر تهران پرداختند. نتایج نشان داد، که ارزیابی عملکرد پژوهش در دانشگاه‌های آزاد اسلامی وابسته به ابعاد سه گانه: ۱. درون‌دادها با سه مؤلفه الف- نقش منابع انسانی (مشمول بر ۸ شاخص)، ب- نقش مدیریت و رهبری (مشمول بر ۵ شاخص)، ج- نقش زیرساخت‌ها (مشمول بر ۳ شاخص)، ۲. بعد فرآیندها با پنج مؤلفه الف- برقراری سیستم انگیزش و پاداش دهی متناسب در حوزه فعالیت پژوهش (مشمول بر ۶ شاخص)، ب- ارتقای دانش، بینش و مهارت‌های پژوهشی (مشمول بر ۳ شاخص)، ج- اخلاق‌مداری و رعایت ارزش‌های ملی و حرفه‌ای (مشمول بر ۳ شاخص)، د- نوآوری، خلاقیت و کارآفرینی (مشمول بر ۳ شاخص)، ه- استفاده از خرد جمعی، فعالیت‌های گروهی و مشارکتی (مشمول بر ۳ شاخص)، ۳. بعد نتایج شامل مؤلفه‌های الف- اثربخشی پژوهش (مشمول بر ۴ شاخص)، ب- رقابت‌پذیر بودن پژوهش (مشمول بر ۳ شاخص)، ج- درآمدهای از طریق پژوهش (مشمول بر ۳ شاخص) و د- کمیت و کیفیت فعالیت‌ها و محصولات پژوهش (مشمول بر ۴ شاخص) بوده است.

ریگی (۱۴۰۰)، یک مطالعه پدیدارشناسانه باهدف ارزیابی کیفیت دانشگاه‌های ایران از بعد اجتماعی- فرهنگی انجام داد. نتایج نشان داد که این مؤسسات کیفیت مناسبی در حوزه اجتماعی- فرهنگی ندارند و مشکلات اجتماعی- فرهنگی دانشگاه‌ها با دو عامل در ارتباط است که عبارت‌اند از: عوامل سازمانی (کم‌توجهی به دموکراسی، صلح‌محور نبودن و بی‌توجهی به تربیت شهروند جهانی، فضا نماند نبودن دانشگاه، فعال نبودن انجمن‌های صنفی/ علمی) و عوامل فردی (آگاهی محدود جامعه و بی‌توجهی به علم، مشخص نبودن فلسفه زندگی، روحیات فردی متضاد با محیط دانشگاهی، بی‌توجهی به تفاوت‌ها، کم‌رنگ شدن دین اسلام، تهاجم فرهنگی). همچنین به منظور حل مشکلات مذکور راهبردهایی از قبیل توسعه کرسی آزاداندیشی، تعامل فرهنگی- اجتماعی با دانشگاه‌های جهان اسلام، ترسیم سند چشم‌انداز فرهنگی، شناسایی و سازمان‌دهی نخبگان علمی ارائه شده است.

شمارش انتشارات به‌عنوان یک شاخص بهره‌وری محسوب می‌شود که البته، این کار ایرادهایی دارد، برای مثال نمی‌توان بین یک مقاله کوتاه و یک مقاله جامع یا بین یک مقاله ضعیف و یک مقاله عالی یا بین یک کار اصیل یا یک کار تکراری تألیف شده تفاوتی قائل شد (نور^۱، ۱۹۷۹). مارتین و آرون^۲ (۱۹۸۳)، خاطر نشان کرده‌اند که ارتباط بین کل انتشارات و پیشرفت علمی به‌روشنی قابل فهم نیست، چراکه برخی از مؤلفانی که انتشارات انبوه دارند، تأثیر اندکی بر پیشرفت علم داشته و برعکس برخی نیز با انتشارات بسیار محدود سهم بسزایی در این میان داشته‌اند. لذا شمارش صرف انتشارات، اگرچه معیاری برای تولیدات علمی خواهد بود، ولی نشانگر کاملاً دقیقی برای پیشرفت علمی نیست (علی بیگی، ۱۳۸۶).

1. Noor
2. Martin & Irvin



سازمان‌ها بایستی پیوسته بهبود عملکرد خود را مدنظر قرار داده و سیستم ارزیابی عملکرد مناسبی را برای شناسایی مشکلات و عارضه‌یابی داشته باشند (جیوتی^۱ و همکاران، ۲۰۰۶). نظام ارزیابی عملکرد مناسب، می‌تواند شایستگی‌ها را در جهت پیشرفت یک سازمان، به‌صورت مناسب بکار گیرد (هاگن^۲ و همکاران، ۲۰۰۶).

چان و همکاران (۲۰۰۵)، در مقاله خود با عنوان «رتبه‌بندی بهره‌وری پژوهشی دانشگاه‌های آسیا و اقیانوسیه در حوزه حسابداری» بهره‌وری پژوهشی ۱۱۹ دانشگاه آسیا و اقیانوسیه را در حوزه حسابداری و در دوره زمانی ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۲ رتبه‌بندی کرده‌اند. بر اساس نظر نویسندگان مقاله، معیارهای اصلی کارایی که در ارزیابی‌های دانشگاهی استفاده می‌شوند، عبارت‌اند از:

- تعداد کل انتشارات (NP):4 این شاخص در سنجش بهره‌وری کاربرد دارد، اما تأثیر انتشارات را نشان نمی‌دهد.
- تعداد کل استنادات (NC):5 این شاخص تأثیر نهایی را می‌سنجد، اما اغلب شناسایی استنادات حقیقی، دشوار است.
- استناد به هر یک از تولیدات علمی (نسبت بین NP و NC) این شاخص امکان مقایسه بین انتشارات سنین مختلف را مقدور خواهد کرد.

در یافته‌های این پژوهش، دانشگاه‌های موردبررسی بر اساس بهره‌وری پژوهشی و ملاک‌های ذکرشده، رتبه‌بندی و کاراترین دانشگاه‌ها شناسایی شدند.

همان‌طور که از بررسی پژوهش‌های گذشته قابل مشاهده است، تأکید بیشتر پژوهش‌ها بر ارزیابی بهره‌وری پژوهشی و تأکید بر کارآمدی پژوهش‌های هیئت‌علمی و رتبه‌بندی استادان بر اساس تعداد پژوهش‌های انجام‌شده می‌باشد. در این پژوهش محتوای آیین‌نامه‌های انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه‌ها بررسی و تحلیل گردیده تا ارزیابی و انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه‌های کشور بر اساس معیارهای کمی یا کیفی صورت پذیرد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به هدف از نوع تحقیقات کیفی-کاربردی و بر اساس شیوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیقات تحلیل محتوایی و توصیفی-کتابخانه‌ای است. جامعه پژوهش آیین‌نامه انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه‌های وزارت عتف در سال ۱۴۰۰ می‌باشد و با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس شش آیین‌نامه انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه‌های غرب کشور (دانشگاه‌های رازی، صنعتی کرمانشاه، کردستان، لرستان، ایلام، ملایر و بوعلی همدان) مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. از محدودیت‌های این پژوهش در دسترس نبودن آیین‌نامه‌های به‌روز دانشگاهی مختلف کشور و همچنین وجود ابهام و نقص در داده‌های جداول آیین‌نامه‌های مذکور می‌باشد.

۴. یافته‌های پژوهش

الف. بررسی شرایط عمومی جهت شرکت در رقابت انتخاب پژوهشگر برتر در دانشگاه‌های مختلف

شرایط عمومی جهت شرکت در رقابت انتخاب پژوهشگر برتر در برخی دانشگاه‌های کشور در این بخش ارائه می‌شود.

جدول ۱: شرایط عمومی جهت شرکت در رقابت انتخاب پژوهشگر برتر در دانشگاه‌های مختلف

نام دانشگاه	بند ۱	بند ۲
دانشگاه رازی کرمانشاه	مستندات علمی پژوهشگر در بازه زمانی اول مهر سال گذشته تا آخر شهریور سال مورد ارزیابی	چاپ حداقل دو مقاله علمی پژوهشی (غیر مستخرج از پایان‌نامه) به‌عنوان نویسنده مسئول، کسب حداقل ۲۰ امتیاز الزامی است.
دانشگاه صنعتی کرمانشاه	مستندات علمی پژوهشگر در بازه زمانی اول آذر سال گذشته تا آخر آبان سال مورد ارزیابی	چاپ حداقل یک مقاله علمی پژوهشی (غیر مستخرج از پایان‌نامه) به‌عنوان نویسنده مسئول
دانشگاه ملایر	مستندات علمی پژوهشگر در بازه زمانی اول آبان سال گذشته تا اول آبان سال مورد ارزیابی	چاپ حداقل یک مقاله علمی پژوهشی (غیر مستخرج از پایان‌نامه) به‌عنوان نویسنده مسئول
دانشگاه کردستان	مستندات علمی پژوهشگر در بازه زمانی اول مهر سال گذشته تا آخر شهریور سال مورد ارزیابی	چاپ حداقل یک مقاله در مجلات نمایه شده در نمایه ISI، Pubmed یا Scopus به‌عنوان نویسنده اول و چاپ مقاله‌ای دیگر در مجلات علمی و پژوهشی با هر مرتبه نویسندگی
دانشگاه بوعلی همدان	مستندات علمی پژوهشگر در بازه زمانی پایان شهریور سال گذشته تا آخر شهریور سال مورد ارزیابی	هر گروه آموزشی لازم است حداقل ۵ امتیاز از بندهای ماده ۲ در آیین‌نامه ارتقاء را کسب نموده باشد.
دانشگاه ایلام	مستندات علمی پژوهشگر در بازه زمانی اول مهر سال گذشته تا آخر شهریور سال مورد ارزیابی	داشتن حداقل امتیازهای بر اساس جدول‌های موجود

چنانچه مشاهده می‌شود امتیاز به فعالیت‌های پژوهشی تعلق می‌گیرد که نام و نشان دانشگاه مربوطه را به‌عنوان تنها وابستگی (افیلییشن) یا آدرس خود ذکر کرده باشند. به‌صورت کامل در نشریات معتبر چاپ شده و دارای شماره باشند. همان‌طور که در جدول ۱ مشهود است بند ۱ در تمام دانشگاه‌های مذکور تقریباً یکسان است به این معنی که مستندات پژوهشگر باید در بازه زمانی یک سال گذشته انجام شده باشد، اما با توجه به جدول ۱ بعضی از دانشگاه‌ها معیار یک سال را برای بررسی در اول مهرماه و بعضی نیز در آذرماه و بعضی از اول آبان در نظر گرفته‌اند؛ به نظر می‌رسد در این قسمت ناهماهنگی وجود دارد. همچنین نتایج در بند ۲ نشان می‌دهد که در دانشگاه رازی کرمانشاه برای شرکت در رقابت پژوهشگر برتر داشتن حداقل ۲ مقاله چاپ شده به‌عنوان نویسنده مسئول و همچنین کسب حداقل ۲۰ امتیاز در مجموع ضروری است. همچنین در دانشگاه کردستان داشتن ۱ مقاله نمایه شده به‌عنوان نویسنده اول و یک مقاله



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۶۱

ارزشیابی و تحلیل

محتوای آیین‌نامه‌های

پژوهشگر برتر برخی ...

علمی پژوهشی دیگر با هر مرتبه از نویسندگی الزامی است. این در حالی است که در دانشگاه‌های صنعتی کرمانشاه و ملایر جهت شرکت نیاز به داشتن حداقل ۱ مقاله و کسب بیشترین امتیاز در بین پژوهشگران است.

ب. بررسی شرایط امتیازدهی دانشگاه‌های مذکور به مقالات چاپ‌شده در نشریات:

مطالعه آیین‌نامه جدید نشریات و تبیین برخی از بندهای این آیین‌نامه جدید در این بخش ضروری است. برای مثال دیگر مجلات علمی پژوهشی و علم ترویجی که در گذشته وجود داشت اکنون وجود ندارد. در حال حاضر مجلات یا ISC هستند یا نیستند که در صورتی که ISC نباشند اما توسط سامانه ارزیابی نشریات وزارت عتف ارزیابی شوند امتیازی پایین‌تری از ISC می‌گیرند. نکته مهم دیگر توجه به چارک در آیین‌نامه‌های جدید است که در آیین‌نامه‌های بررسی شده برای مقالات چارک یا همان Q مورد نظر قرار نگرفته است. با توجه به اینکه IF و MIF مجلات علوم انسانی و اجتماعی قابل مقایسه با مهندسی و علوم و پزشکی نیست و برای از بین بردن این تفاوت‌ها از Q استفاده می‌شود.



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۶۲

دوره ۲، شماره ۲

پیاپی ۴

۱۴۰۲

جدول ۲: امتیازدهی به مقالات منتشرشده

موضوع	نام دانشگاه	امتیاز	سقف امتیاز	توضیحات
مقالات نمایه شده در نشریات ISI	دانشگاه رازی کرمانشاه	$4 \times [(IF:MIF)] + 6$	-	به مقالات Review Hot paper ،paper ۲ امتیاز بیشتر تعلق می‌گیرد.
	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	$4 \times [(IF:MIF)] + 7$	-	به مقالات Review paper ، ۲ امتیاز بیشتر تعلق می‌گیرد.
	دانشگاه ملایر	$4 \times [(IF:MIF)] + 6$	-	مقالاتی که به صورت‌های مختلف غیر از مقاله کامل full paper از قبیل: Short communication ، Technical note ، Case report ، Rapid publication ، و یا هر عنوان دیگری - که مقاله را از یک مقاله کامل متمایز سازد - منتشر شود، توسط دانشکده و شورای پژوهشی دانشگاه تا ۸۰٪ امتیاز مقاله کامل ممیزی می‌گردد.

موضوع	نام دانشگاه	امتیاز	سقف امتیاز	توضیحات										
مقالات علمی-پژوهشی دارای نمایه ISC	دانشگاه کردستان	<table border="1"> <tr> <td>امتیاز</td> <td>$X = \frac{IF}{MIF}$</td> </tr> <tr> <td>۵/۵</td> <td>$x \leq 0.3$</td> </tr> <tr> <td>۶</td> <td>$0.5(x \leq 0.3)$</td> </tr> <tr> <td>۶/۵</td> <td>$1(x \leq 0.5)$</td> </tr> <tr> <td>۷</td> <td>$(x1)$</td> </tr> </table>	امتیاز	$X = \frac{IF}{MIF}$	۵/۵	$x \leq 0.3$	۶	$0.5(x \leq 0.3)$	۶/۵	$1(x \leq 0.5)$	۷	$(x1)$	۷	برای رشته‌های نظری و نیمه تجربی در علوم انسانی و هنر امتیاز به‌دست‌آمده از جدول فوق در ۱/۱ ضرب می‌شود. اگر مجله‌ای در چندین گروه قرار گیرد برای محاسبه آن MIF میانگین در چند گروه در نظر گرفته می‌شود.
	امتیاز	$X = \frac{IF}{MIF}$												
	۵/۵	$x \leq 0.3$												
۶	$0.5(x \leq 0.3)$													
۶/۵	$1(x \leq 0.5)$													
۷	$(x1)$													
دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-	-										
دانشگاه ایلام	۶	۶۰	-	-										
مقالات علمی-پژوهشی دارای نمایه ISC	دانشگاه رازی	۶	-	به مقالات Hot paper ۲ امتیاز بیشتر تعلق می‌گیرد.										
	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۵	-	-										
	دانشگاه ملایر	۶	-	Hot paper به مقالات ۱/۵ برابر امتیاز تعلق می‌گیرد.										
	دانشگاه کردستان	۵	-	برای رشته‌های ادبیات فارسی، ادبیات عرب، ادبیات کردی، فقه شافعی و حقوق برای مقالات با نمایه ISC و علمی-پژوهشی به ترتیب ۶ و ۵ امتیاز محاسبه می‌شود.										
دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-	-										
دانشگاه ایلام	۵ از ۵	۶۰ از ۱۰۰	-	در دانشگاه امتیازدهی و سقف امتیازدهی در بخش‌های متفاوت پژوهش و فناوری می‌باشد.										
مقالات علمی-پژوهشی	دانشگاه رازی کرمانشاه	۴	-	-										
	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۴	-	-										
	دانشگاه ملایر	۵	-	-										
	دانشگاه کردستان	۴	-	برای رشته‌های ادبیات فارسی، ادبیات عرب، ادبیات کردی، فقه شافعی و حقوق برای مقالات با نمایه ISC و علمی-پژوهشی به ترتیب ۶ و ۵ امتیاز محاسبه می‌شود.										



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۶۳

ارزشیابی و تحلیل

محتوای آیین‌نامه‌های

پژوهشگر برتر برخی ...



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۶۴

دوره ۲، شماره ۲

پیاپی ۴

۱۴۰۲

موضوع	نام دانشگاه	امتیاز	سقف امتیاز	توضیحات
	دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
	دانشگاه ایلام	۵	-	-
مقالات علمی نمایه شده در نشریات غیر ISI که اعتبار آن توسط کمیته منتخب دانشکده تأیید گردد	دانشگاه رازی کرمانشاه	۳	-	-
	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۲	۴	-
	دانشگاه ملایر	حداکثر تا ۴	۸	-
	دانشگاه کردستان	-	-	-
	دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
	دانشگاه ایلام	-	-	-
	دانشگاه رازی کرمانشاه	۲	۶	-
	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	-	-	-
	دانشگاه ملایر	۳	۶	-
	دانشگاه کردستان	۳	-	سال در مورد ۱ حداکثر
دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-	
دانشگاه ایلام	۳ از ۳	۶۰ از ۱۰۰	در دانشگاه امتیازدهی و سقف امتیازدهی در بخش‌های متفاوت پژوهش و فناوری می‌باشد.	

جدول ۲ نشان می‌دهد که در بین دانشگاه‌ها، تفاوت در امتیاز دادن به مقالات چاپ شده در مجلات، در بررسی مؤلفه «مقالات نمایه شده در ISI» دانشگاه رازی کرمانشاه و دانشگاه ملایر امتیاز $4 \times [(IF:MIF)+6]$ هستند. دانشگاه صنعتی کرمانشاه $4 \times [(IF:MIF)+7]$ می‌باشد. در دانشگاه رازی و دانشگاه صنعتی کرمانشاه به مقالات پر استناد و مقالات کیفی برتر ۲ امتیاز بیشتر تعلق می‌گیرد. دانشگاه کردستان از نظر امتیازدهی در رشته‌های نظری و نیمه تجربی در علوم انسانی و هنر از دقت بیشتری برخوردار است به صورتی که برای مقالات با نمایه ISC و علمی-پژوهشی به ترتیب ۶ و ۵ امتیاز محاسبه می‌شود. سقف امتیاز در دانشگاه کردستان ۷ و نوع امتیازدهی کاملاً متفاوت است. در بررسی مؤلفه «مقالات علمی پژوهشی دارای نمایه ISC» دانشگاه رازی و دانشگاه ملایر دارای امتیاز ۶ هستند. دانشگاه صنعتی کرمانشاه، دانشگاه ایلام و دانشگاه کردستان دارای امتیاز ۵ هستند. در دانشگاه ایلام سقف امتیازدهی برای این مؤلفه بر اساس وزارتخانه در نظر گرفته شده است. دانشگاه کردستان،

دانشگاه ایلام و دانشگاه صنعتی کرمانشاه از نظر امتیازدهی تقریباً یکسان عمل می‌کنند. در بررسی مؤلفه «مقالات علمی-پژوهشی» دانشگاه رازی، دانشگاه صنعتی کرمانشاه و دانشگاه کردستان امتیاز ۴ را در نظر گرفته است. دانشگاه ملایر و دانشگاه ایلام امتیاز ۵ را در نظر گرفته‌اند. دانشگاه ایلام نیز سقف امتیاز را بر اساس آیین‌نامه وزارتخانه بر مبنای مقالات پژوهشی و فناوریانه دو امتیاز ۶۰ و ۱۰۰ را در نظر گرفته است. سقف امتیاز در دانشگاه کردستان ۵ و ۶ در نظر گرفته شده است. بررسی مؤلفه «مقالات علمی در نشریات غیر ISI که اعتبار آن توسط کمیته منتخب دانشکده تأیید گردد» دانشگاه رازی امتیاز ۳ و فاقد سقف امتیاز می‌باشد. دانشگاه صنعتی کرمانشاه امتیاز ۲ و سقف امتیاز ۴ را در نظر گرفته است. دانشگاه ملایر حداکثر تا ۴ امتیاز و سقف امتیاز ۸ را در نظر گرفته است. دانشگاه ایلام و دانشگاه کردستان فاقد این مؤلفه هستند. در مجموع می‌توان گفت بررسی‌ها نشان می‌دهد که دانشگاه‌های مذکور با یکدیگر هیچ نقطه اشتراکی در نحوه امتیازدهی نداشته‌اند. بررسی مؤلفه «مقالات علمی-ترویجی معتبر» دانشگاه رازی کرمانشاه امتیاز ۲ و سقف امتیاز ۶ را در نظر گرفته است. دانشگاه ملایر، دانشگاه کردستان و دانشگاه ایلام امتیاز ۳ را در نظر گرفته‌اند. دانشگاه ملایر سقف امتیاز را ۶ در نظر گرفته است. دانشگاه کردستان فاقد سقف امتیاز است. سقف امتیازدهی در دانشگاه ایلام بر اساس آیین‌نامه اجرایی وزارتخانه است. تفاوت در بخش‌های مختلف آیین‌نامه‌های مذکور نشان می‌دهد که هر دانشگاه بنا به سلیقه و صلاح دید خود، بر بخش خاصی توجه و تأکید بیشتری دارند.



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۶۵

ج. بررسی شرایط امتیازدهی دانشگاه‌های مذکور به کتاب‌های چاپ‌شده:

این شرایط در قالب جدول ۳ ارائه می‌شوند:

جدول ۳: امتیازدهی به کتاب‌های منتشرشده

ردیف	موضوع	نام دانشگاه	امتیاز	سقف امتیاز	توضیحات
۱	تصنیف کتاب تخصصی	دانشگاه رازی کرمانشاه	۱۵	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۵	۳۰	امتیاز کتاب‌های چاپ‌شده به وسیله مراکز معتبر علمی دانشگاهی و سایر مراکز نشر تا سقف ۱۵ و ۱۰ امتیاز توسط کمیته منتخب دانشکده ممیزی می‌گردد. - به کتاب‌های چاپ‌شده توسط انتشارات معتبر بین‌المللی تا ۲۰ امتیاز بیشتر و توسط کمیته منتخب دانشکده ممیزی گردد - به کتاب‌های تصنیفی تخصصی چاپ‌شده توسط انتشارات دانشگاه که در دو جلد و یا بیشتر چاپ می‌شود تا ۲۵٪ امتیاز بیشتر، توسط کمیته منتخب دانشکده ممیزی می‌گردد.

ارزشیابی و تحلیل

محتوای آیین‌نامه‌های

پژوهشگر برتر برخی ...



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۶۶

دوره ۲، شماره ۲

پیاپی ۴

۱۴۰۲

ردیف	موضوع	نام دانشگاه	امتیاز	سقف امتیاز	توضیحات
		دانشگاه ملایر	-	-	-
		دانشگاه کردستان	۱۵	-	امتیاز دقیق هر مورد با توجه به نظر دو متخصص و با نظر شورای پژوهشی دانشگاه تعیین می‌شود.
	دانشگاه ایلام	۱۵	۱۰		در دانشگاه امتیازدهی و سقف امتیازدهی در بخش‌های متفاوت پژوهش و فناوری می‌باشد.
۲	تألیف کتاب تخصصی	دانشگاه رازی کرمانشاه	۱۰	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۵	۳۰	-امتیاز کتاب‌های چاپ شده به وسیله مراکز معتبر علمی دانشگاهی و سایر مراکز نشر، به ترتیب تا سقف ۱۰ و ۷ امتیاز توسط کمیته منتخب دانشکده ممیزی می‌گردد. -به کتاب‌های تالیفی تخصصی چاپ شده توسط انتشارات دانشگاه که در دو جلد و یا بیشتر چاپ می‌شود تا ۲۵٪ امتیاز بیشتر، توسط کمیته منتخب دانشکده ممیزی می‌گردد.
		دانشگاه ملایر	حداکثر ۱۰ تا	۱۵	۱. کتاب باید در حوزه تخصصی متقاضی بوده و مورد تأیید دانشکده و شورای پژوهشی دانشگاه باشد. ۲. دارای آرم و نام دانشگاه باشد و داوری پیش از چاپ آن توسط دانشگاه انجام شده باشد. ۵۰٪ در غیر این صورت حداکثر امتیاز تعلق می‌گیرد.
		دانشگاه کردستان	۱۵		امتیاز دقیق هر مورد با توجه به نظر دو متخصص و با نظر شورای پژوهشی دانشگاه تعیین می‌شود.
	دانشگاه ایلام	۱۰	۱۵		در دانشگاه امتیازدهی و سقف امتیازدهی در بخش‌های متفاوت پژوهش و فناوری می‌باشد.
۳	گردآوری یا ترجمه تخصصی	دانشگاه رازی کرمانشاه	۷	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۰	۲۰	امتیاز کتاب‌های چاپ شده به وسیله مراکز معتبر علمی و سایر مراکز نشر، به ترتیب تا سقف ۷ و ۵ امتیاز توسط کمیته منتخب دانشکده ممیزی می‌گردد.

ردیف	موضوع	نام دانشگاه	امتیاز	سقف امتیاز	توضیحات
		دانشگاه ملایر	حداکثر تا ۵	۵	۱. کتاب باید در حوزه تخصصی متقاضی بوده و مورد تأیید دانشکده و شورای پژوهشی دانشگاه باشد. ۲. دارای آرم و نام دانشگاه باشد و داوری پیش از چاپ آن توسط دانشگاه انجام شده باشد. ۵۰٪ در غیر این صورت حداکثر امتیاز تعلق می‌گیرد.
		دانشگاه کردستان	۷ تا		حداکثر یک مورد در سال و امتیاز دقیق هر مورد با توجه به نظر دو متخصص و با نظر شورای پژوهشی دانشگاه تعیین می‌شود.
		دانشگاه ایلام	-	-	-
۴	تصحیح انتقادی کتاب معتبر تخصصی	دانشگاه رازی کرمانشاه	۳ تا	۹	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۵ تا	۱۵	امتیاز کتاب‌های چاپ‌شده به وسیله مراکز معتبر علمی دانشگاهی و سایر مراکز نشر، به ترتیب تا سقف ۱۰ و ۷ امتیاز توسط کمیته منتخب دانشکده ممیزی می‌گردد.
		دانشگاه ملایر	-	-	-
		دانشگاه کردستان	۷ تا	-	حداکثر دو مورد در سال از مجموع ۲ ردیف و امتیاز دقیق هر مورد با توجه به نظر دو متخصص و با نظر شورای پژوهشی دانشگاه تعیین می‌شود. نسخ خطی تا ۱۰ امتیاز تعیین می‌شود.
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
۵	تألیف یا ترجمه بخشی (فصلی) از کتاب	دانشگاه رازی کرمانشاه	بسته به سهم مشارکت از امتیاز تعیین‌شده برای کتاب تعلق خواهد گرفت.	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	حداکثر تا ۷	۱۴	امتیاز تألیف فصلی از یک کتاب با توجه به اعتبار ناشر توسط کمیته منتخب دانشکده تا سقف ۷ امتیاز ممیزی می‌گردد.
		دانشگاه ایلام	-	-	-



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۶۷

ارزشیابی و تحلیل محتوای آیین‌نامه‌های پژوهشگر برتر برخی ...



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۶۸

دوره ۲، شماره ۲

پیاپی ۴

۱۴۰۲

ردیف	موضوع	نام دانشگاه	امتیاز	سقف امتیاز	توضیحات
		دانشگاه ملایر	حداکثر تا ۲	۲	۱. کتاب باید در حوزه تخصصی متقاضی بوده و مورد تأیید دانشکده و شورای پژوهشی دانشگاه باشد. ۲. دارای آرم و نام دانشگاه باشد و داوری پیش از چاپ آن توسط دانشگاه انجام شده باشد. در غیر این صورت حداکثر ۵۰ درصد امتیاز تعلق می‌گیرد.
		دانشگاه کردستان	تا ۳		کتاب بایستی در انتشارات معتبر مورد تأیید شورای پژوهشی دانشگاه چاپ شده باشد و امتیاز دقیق هر مورد با توجه به نظر و تأیید شورای پژوهشی دانشگاه تعیین می‌شود.
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
۶	تجدید چاپ کتاب تألیفی یا تصنیفی	دانشگاه رازی کرمانشاه	به نسبت میزان تغییر در محتوای آن تا ۳۰٪ امتیاز تعیین شده برای کتاب	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۳	۳	امتیاز کتاب‌های ویرایش جدید به‌وسیله مراکز معتبر علمی تا سقف ۳ امتیاز توسط کمیته منتخب دانشکده ممیزی می‌گردد.
		دانشگاه ملایر	-	-	-
		دانشگاه کردستان	۲۰ درصد از امتیاز اولیه همان کتاب	-	مشروط بر اینکه شمارگان کتاب در هر چاپ کمتر از هزار نسخه نباشد و امتیاز فقط برای یک‌بار تجدید چاپ محاسبه می‌شود.
		دانشگاه همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
		دانشگاه رازی کرمانشاه	۲۰	-	-
۷	تألیف مجموعه کتاب‌هایی همانند دایره المعارف	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	-	-	-
		دانشگاه ملایر	۶	۶	-
		دانشگاه کردستان	-	-	-

ردیف	موضوع	نام دانشگاه	امتیاز	سقف امتیاز	توضیحات
		دانشگاه همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
		دانشگاه رازی کرمانشاه	۲	۵	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	-	-	-
		دانشگاه ملایر	-	-	-
۸	ویراستاری علمی کتاب تخصصی	دانشگاه کردستان	۲	-	باید اسم شخص به‌عنوان ویراستار علمی در کتاب یا مجله درج شده باشد.
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-

در بررسی جدول ۳، تحلیل مربوط به جدول کتاب‌های منتشر شده است. امتیازهای مؤلفه «تصنیف کتاب تخصصی» دانشگاه رازی، دانشگاه صنعتی کرمانشاه، دانشگاه کردستان و دانشگاه ایلام دارای امتیاز ۱۵ هستند. و در دانشگاه صنعتی کرمانشاه سقف امتیاز ۳۰ است. سقف امتیازدهی در دانشگاه ایلام ۶۰ و ۱۰۰ می‌باشد. دانشگاه ملایر نیز فاقد این مؤلفه است. تمامی دانشگاه‌ها دارای امتیازی یکسان و همانند هستند. بررسی مؤلفه «تألیف کتاب تخصصی» دانشگاه‌های رازی و ملایر امتیاز ۱۰ را در نظر گرفته‌اند. و نیز دانشگاه صنعتی کرمانشاه، دانشگاه کردستان و دانشگاه ایلام دارای امتیاز ۱۵ بوده؛ دانشگاه‌های مذکور در امتیازدهی یکسان و همانند یکدیگر هستند. دانشگاه رازی و دانشگاه کردستان فاقد سقف امتیاز می‌باشند. دانشگاه ملایر امتیاز حداکثر ۱۰ و سقف ۱۵ در نظر گرفته‌اند. بررسی مؤلفه «گردآوری یا ترجمه تخصصی» دانشگاه رازی و دانشگاه کردستان امتیاز ۷ را در نظر گرفته‌اند. دانشگاه صنعتی کرمانشاه امتیاز ۱۰ و سقف امتیاز ۲۰ را در نظر گرفته است. دانشگاه ملایر امتیاز حداکثر و سقف امتیاز ۵ را تعیین نموده است. و دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه می‌باشد. در بررسی مؤلفه «تصحیح انتقادی کتاب معتبر تخصصی» دانشگاه رازی کرمانشاه امتیاز ۳ و سقف امتیاز ۹ را تعیین نموده‌اند. دانشگاه صنعتی کرمانشاه امتیاز ۱۵ و سقف امتیاز ۱۵ کتاب‌های چاپ‌شده به‌وسیله مراکز معتبر علمی دانشگاهی را تعیین نموده‌اند. دانشگاه کردستان امتیاز ۷ را در نظر گرفته و فاقد سقف امتیازدهی می‌باشد. دانشگاه ایلام، دانشگاه ملایر و دانشگاه بوعلی همدان فاقد این مؤلفه هستند. هیچ کدام از دانشگاه‌های ذکر شده در جدول در این مؤلفه یکسانی و همانندی نداشتند. بررسی مؤلفه «تألیف یا ترجمه بخشی (فصلی) از کتاب» دانشگاه رازی کرمانشاه امتیازدهی را بسته به سهم مشارکت از امتیاز تعیین شده برای کتاب تعلق خواهد گرفت را در نظر گرفته‌اند. دانشگاه صنعتی کرمانشاه امتیاز حداکثر تا ۷ و سقف امتیاز ۱۴ در نظر گرفته‌اند. دانشگاه ملایر امتیاز حداکثر تا ۲ و سقف امتیاز ۲ بر اساس اینکه کتاب باید در حوزه تخصصی مورد تأیید دانشگاه و با آرم دانشگاه باشد. دانشگاه کردستان حداکثر تا ۳ و فاقد سقف امتیاز می‌باشند. دانشگاه بوعلی همدان و ایلام فاقد این مؤلفه هستند. در بررسی تمامی دانشگاه‌ها با یکدیگر همانندی ندارند. بررسی مؤلفه «تجدید چاپ کتاب تألیفی یا تصنیفی» دانشگاه رازی کرمانشاه امتیازدهی را به نسبت میزان تغییر در محتوای آن



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۶۹

ارزشیابی و تحلیل

محتوای آیین‌نامه‌های

پژوهشگر برتر برخی ...

تا ۳۰٪ امتیاز تعیین شده برای کتاب در نظر گرفته است. دانشگاه صنعتی کرمانشاه امتیاز ۳ و سقف امتیاز ۳ را در نظر گرفته است. دانشگاه کردستان امتیازدهی را ۲۰٪ از امتیاز اولیه همان کتاب دانسته است. دانشگاه ملایر، دانشگاه ایلام و دانشگاه همدان فاقد این مؤلفه هستند. در بررسی‌ها هیچ کدام از دانشگاه‌ها با یکدیگر تشابه نداشته‌اند. بررسی مؤلفه «تألیف مجموعه کتاب‌های همانند دایره المعارف» دانشگاه صنعتی کرمانشاه، دانشگاه کردستان، دانشگاه ایلام و دانشگاه همدان فاقد این مؤلفه هستند. دانشگاه رازی کرمانشاه امتیاز ۲۰ را داراست. دانشگاه ملایر امتیاز ۶ و سقف امتیاز ۶ را داراست. تشابه و همانندی در هیچ کدام از دانشگاه‌های ذکر شده وجود ندارد. بررسی مؤلفه «ویراستاری علمی کتاب تخصصی» دانشگاه رازی کرمانشاه امتیاز ۲ و سقف امتیاز ۵ را در نظر گرفته‌اند. دانشگاه کردستان امتیاز ۲ را داراست و فاقد سقف امتیازدهی است. دانشگاه ملایر، دانشگاه بوعلی همدان، دانشگاه صنعتی کرمانشاه و دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه هستند. بررسی جدول فوق نشان‌دهنده توجه دانشگاه‌های مختلف در خصوص کتاب‌های منتشر شده پژوهشگران می‌باشد که همان گونه که قابل مشاهده است، در این قسمت نیز هر یک از آیین‌نامه‌ها از معیار یکسانی پیروی نمی‌کنند و لازم به ذکر است که برخی دانشگاه‌ها مانند دانشگاه‌های ایلام، صنعتی کرمانشاه و کردستان برای بعضی از مؤلفه‌ها هیچ گونه امتیازی در نظر نگرفته‌اند که می‌تواند نشان از نقص و ضعف در آیین‌نامه‌های مذکور باشد.

د. بررسی شرایط امتیازدهی دانشگاه‌های مذکور به همایش‌های علمی پژوهشی:

این شرایط در قالب جدول زیر ارائه می‌شوند:

جدول ۴: امتیازدهی به همایش‌های علمی پژوهشی

ردیف	موضوع	دانشگاه	امتیاز در هر واحد	سقف امتیاز	توضیحات
۱	مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر بین‌المللی یا منطقه‌ای به شکل سخنرانی کلیدی	دانشگاه رازی کرمانشاه	۳	۵	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۳	۵	-
		دانشگاه ملایر	۳	۳	-
		دانشگاه کردستان	۴	-	در داخل کشور ۴ و در خارج کشور دارای امتیاز ۵ می‌باشد.
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
۲	مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر بین‌المللی یا منطقه‌ای	دانشگاه رازی کرمانشاه	۲	۴	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۲	۵	-
		دانشگاه ملایر	۲	۴	-



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۷۱

ارزشیابی و تحلیل
محتوای آیین‌نامه‌های
پژوهشگر برتر برخی ...

ردیف	موضوع	دانشگاه	امتیاز در هر واحد	سقف امتیاز	توضیحات
	منطقه‌ای به شکل سخنرانی	دانشگاه کردستان	۲	۴	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
۳	خلاصه مقاله علمی در همایش‌های علمی معتبر بین‌المللی یا منطقه‌ای به شکل پوستر	دانشگاه رازی کرمانشاه	۱	۴	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱	۵	-
		دانشگاه ملایر	۱	۲	-
		دانشگاه کردستان	۱	۴	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
		دانشگاه رازی کرمانشاه	۱	۳	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۲	۵	-
۴	مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر ملی به شکل سخنرانی کلیدی	دانشگاه ملایر	۲	۲	-
		دانشگاه کردستان	۳	۴	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
		دانشگاه رازی کرمانشاه	۱	۴	-
۵	مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر ملی به شکل سخنرانی	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱/۵	۵	-
		دانشگاه ملایر	۱/۵	۳	-
		دانشگاه کردستان	۱/۵	۴	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
		دانشگاه رازی کرمانشاه	۰/۵	۴	-
۶		دانشگاه رازی کرمانشاه	۰/۵	۴	-

ردیف	موضوع	دانشگاه	امتیاز در هر واحد	سقف امتیاز	توضیحات
	خلاصه مقاله علمی در همایش‌های علمی معتبر ملی به شکل پوستر	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱	۳	-
		دانشگاه ملایر	۰/۷۵	۱/۵	-
		دانشگاه کردستان	۰/۵	۴	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
۷	مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر منطقه‌ای به شکل سخنرانی کلیدی	دانشگاه رازی کرمانشاه	-	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱	۳	-
		دانشگاه ملایر	-	-	-
		دانشگاه کردستان	۲	۴	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۲۲

دوره ۲، شماره ۲

پیاپی ۴

۱۴۰۲

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، بررسی مؤلفه «مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر بین‌المللی یا منطقه‌ای به شکل سخنرانی کلیدی» دانشگاه‌های رازی، صنعتی کرمانشاه و دانشگاه ملایر امتیاز ۳ و سقف امتیازدهی به ترتیب ۵ و ۳ را در نظر گرفته‌اند؛ دانشگاه کردستان امتیاز ۴ را در نظر گرفته است و سقف امتیازدهی همایش‌های داخل کشور و خارج از کشور دارای امتیاز ۵ می‌باشد. دانشگاه ایلام نیز فاقد این مؤلفه است. مؤلفه «مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر بین‌المللی یا منطقه‌ای به شکل سخنرانی» امتیازدهی در تمامی دانشگاه‌های ذکر شده یکسان می‌باشد؛ و همچنین سقف امتیازدهی به غیر از دانشگاه صنعتی کرمانشاه یکسان و همانند یکدیگر هستند؛ تنها دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه می‌باشد. در بررسی مؤلفه «خلاصه مقاله علمی در همایش‌های علمی معتبر بین‌المللی یا منطقه‌ای به شکل پوستر» امتیازدهی در تمامی دانشگاه به صورت کاملاً یکسان است. دانشگاه کردستان و دانشگاه رازی کرمانشاه همانند یکدیگر می‌باشند در دیگر دانشگاه‌ها امتیاز تقریباً به یکدیگر نزدیک است. در بررسی مؤلفه «مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر ملی به شکل سخنرانی» امتیازدهی در تمامی دانشگاه‌ها یکسان است و سقف امتیازدهی بسیار نزدیک می‌باشد. دانشگاه رازی کرمانشاه و دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه هستند. بررسی مؤلفه «مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های معتبر ملی به شکل سخنرانی» امتیازدهی در دانشگاه ملایر، دانشگاه کردستان و دانشگاه صنعتی کرمانشاه

یکسان است و دانشگاه رازی کرمانشاه با اختلاف امتیاز ۰/۵ از دیگر دانشگاه‌هاست. سقف امتیازها بسیار نزدیک بوده دارای اختلاف بسیار کم با دیگر دانشگاه‌ها هستند. بررسی مؤلفه «خلاصه مقاله علمی معتبر ملی به شکل پوستر» امتیازدهی و سقف امتیازدهی در دانشگاه‌های رازی کرمانشاه و دانشگاه کردستان یکسان است. دانشگاه صنعتی کرمانشاه با امتیاز ۱ و سقف امتیاز ۳ و دانشگاه ملایر با امتیاز ۰/۷۵ و سقف امتیاز ۱/۵ می‌باشند که دارای تفاوت ۰/۲۵ هستند؛ دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه است. بررسی مؤلفه «مقالات علمی کامل در مجموعه مقاله‌های همایش‌های علمی معتبر منطقه‌ای به شکل سخنرانی کلیدی» دانشگاه‌های ملایر و ایلام فاقد این مؤلفه هستند. دانشگاه‌های رازی و صنعتی کرمانشاه امتیاز ۱ و سقف امتیازدهی ۳ و دانشگاه کردستان امتیاز ۲ و سقف امتیاز ۴ است. نتایج بررسی مؤلفه‌های جدول امتیازدهی همایش‌های علمی نشان می‌دهد کم‌ویش دانشگاه‌های مذکور از امتیازات یکسان و یا با تفاوت اندک با یکدیگر برخوردارند. همچنین لازم به ذکر است که در این بخش دانشگاه ایلام، برای هیچ‌یک از مؤلفه‌ها امتیازی اختصاص نداده است. به نظر می‌رسد که فعالیت‌های همایشی پژوهشگران نادیده و مورد بی‌توجهی قرار گرفته است؛ که نیاز به بازنگری آیین‌نامه‌ها و همچنین پیروی از یک استاندارد مشخص، برای دانشگاه‌های کشور لازم و ضروری به نظر می‌رسد.



۵. بررسی شرایط امتیازدهی دانشگاه‌های مذکور به سایر فعالیت‌های پژوهشی:

این شرایط در قالب جدول ۵ ارائه می‌شوند:

جدول ۵: امتیازدهی به سایر فعالیت‌های پژوهشی

ردیف	موضوع	دانشگاه	امتیاز در هر واحد	سقف امتیاز	توضیحات
۱	احراز کرسی نظریه‌پردازی با تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی	دانشگاه رازی کرمانشاه	۷	۱۲	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۰	۲۰	-
		دانشگاه ملایر	۱۰	۲۰	-
		دانشگاه کردستان	-	-	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
		دانشگاه رازی کرمانشاه	۲۰	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۰	۲۰	اختراع باید دارای گواهی ثبت در سازمان ثبت اختراع بوده و از مراجع مورد تأیید وزارت علوم تأییدیه علمی داشته باشد.



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۲۴

دوره ۲، شماره ۲

پیاپی ۴

۱۴۰۲

ردیف	موضوع	دانشگاه	امتیاز در هر واحد	سقف امتیاز	توضیحات
۲	ثبت اختراع تأیید شده در مراجع ذیصلاح	دانشگاه ملایر	حداکثر ۳۰ تا	حداکثر تا ۳۰	به ترتیب: - به تأیید یکی از اعضاء کابینه مبنی بر حل مشکلات خاصی از وزارتخانه متبوع - به تأیید موسسه کنترل و گواهی بزر وزارت جهاد کشاورزی و رئیس دانشگاه - به تأیید کمیته زیست فناوری کشور و تأیید معاون پژوهش و فناوری وزارت عتف
		دانشگاه کردستان	۱۰ ثبت شده در خارج از کشور ۱۵	-	با ارائه گواهی معتبر از وزارتین و سازمان پژوهش های علمی و صنعتی در داخل کشور، برای اختراع خارج از کشور ارائه گواهی از مراکز معتبر بین المللی لازم است. امتیاز دقیق هر مورد در شورای پژوهشی دانشگاه تعیین می شود.
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	۱۰ از ۱۵	-	در دانشگاه امتیازدهی و سقف امتیازدهی در بخش های متفاوت پژوهش و فناوری می باشد.
۳	جایزه های بین المللی (جشنواره خوارزمی - رازی و...)	دانشگاه رازی کرمانشاه	۵	۱۰	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۵	-	-
		دانشگاه ملایر	۱۵	۱۵	-
		دانشگاه کردستان	۱۵	۲	در دانشگاه امتیازدهی و سقف امتیازدهی در بخش های متفاوت پژوهش و فناوری می باشد.
		دانشگاه رازی کرمانشاه	به ترتیب ۱۰ و ۵	-	-
۴	جایزه های ملی (کتاب سال - پژوهشگر برتر و ...)	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۰	-	-
		دانشگاه ملایر	۱۰	۱۰	-
		دانشگاه کردستان	-	-	-



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۷۵

ارزشیابی و تحلیل
محتوای آیین نامه های
پژوهشگر بر تر برخی ...

ردیف	موضوع	دانشگاه	امتیاز در هر واحد	سقف امتیاز	توضیحات
۵	ارزیابی داوری و نظارت بر فعالیت های پژوهشی و فناوری (کتاب- ثبت اختراع و طرح های تحقیقاتی)	دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
		دانشگاه رازی کرمانشاه	۲۰	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	دانشگاه استانی یا منطقه ای ۱ تا ملی تا ۱/۵	۳	-
		دانشگاه ملایر	استانی تا ۰.۵ ملی حداکثر ۱ تا	۳	-
		دانشگاه کردستان	-	-	-
		دانشگاه همدان	-	-	-
۶	داوری مقالات ISI و ISC پژوهشی	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	ISI 5/0 و IS علمی پژوهشی ۰/۲۵	۲	ارائه مستندات از سوی هیئت علمی الزامی است.
		دانشگاه ملایر	-	-	-
		دانشگاه کردستان	-	-	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	۲ از ۲	۶۰ از ۱۰۰	در دانشگاه امتیازدهی و سقف امتیازدهی در بخش های متفاوت پژوهش و فناوری می باشد.
		دانشگاه کرمانشاه	-	-	-
		دانشگاه رازی	-	-	-

همان‌طور که در جدول ۵ نشان داده شده است امتیازدهی به سایر فعالیت‌های پژوهشی می‌باشد، بررسی‌ها نشان داد که امتیازدهی در مؤلفه «احراز کرسی نظریه‌پردازی با تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی» دانشگاه رازی با امتیاز ۷ و سقف امتیاز ۱۲ می‌باشد. امتیازدهی در دانشگاه صنعتی کرمانشاه و دانشگاه ملایر یکسان و همانند یکدیگر (اختصاص ۱۲ امتیاز) هستند؛ دانشگاه کردستان و دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه هستند. بررسی مؤلفه «ثبت اختراع تأیید شده در مراجع ذیصلاح» دانشگاه رازی امتیاز ۲۰ را در نظر گرفته است؛ امتیازدهی در دانشگاه ذکر شده یکسان و همانند نمی‌باشد. در دانشگاه صنعتی کرمانشاه امتیاز ۱۰ و سقف امتیاز ۲۰ برای اختراعی که دارای گواهی ثبت در سازمان ثبت اختراع بوده و از مراجع مورد تأیید وزارت علوم تأیید علمی داشته باشد؛ دانشگاه ملایر امتیازدهی حداکثر تا ۳۰ و سقف امتیازدهی حداکثر تا ۳۰ می‌باشد؛ دانشگاه کردستان امتیازدهی ۱۰ ثبت شده در داخل کشور و ۱۵ امتیاز در خارج از کشور است. دانشگاه ایلام امتیازدهی ۲ و سقف امتیازدهی ۶۰ و ۱۰۰ می‌باشد. دانشگاه‌های صنعتی کرمانشاه، دانشگاه ملایر و دانشگاه کردستان گواهی ثبت اختراع در سازمان ثبت اختراع بوده و از مراجع مورد تأیید باشد و در دانشگاه کردستان برای اختراع در خارج از کشور ارائه از مراکز معتبر بین‌المللی لازم است. در مؤلفه «جایزه‌های بین‌المللی (جشنواره خوارزمی - رازی و...)» امتیازدهی در دانشگاه رازی ۵ و سقف امتیاز ۱۰ می‌باشد. امتیاز در دانشگاه صنعتی کرمانشاه و دانشگاه ملایر ۱۵ می‌باشد که همانند و یکسان در امتیازدهی هستند. دانشگاه کردستان و دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه می‌باشند. دانشگاه صنعتی کرمانشاه و دانشگاه کردستان فاقد سقف امتیازدهی می‌باشند. در مجموع می‌توان گفت یکسانی و همانندی در مؤلفه وجود ندارد. بررسی مؤلفه «جایزه‌های بین‌المللی (کتاب سال - پژوهشگر برتر و...)»، امتیازدهی در دانشگاه رازی به ترتیب ۵ و ۱۰ می‌باشد. امتیازدهی در دانشگاه صنعتی کرمانشاه و دانشگاه ملایر یکسان و همانند هستند؛ دانشگاه کردستان و دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه است و سقف امتیاز تنها در دانشگاه ملایر وجود دارد. بررسی مؤلفه «ارزیابی داوری و نظارت بر فعالیت‌های پژوهشی و فناوری (کتاب- ثبت اختراع و طرح‌های تحقیقاتی)» دانشگاه کردستان فاقد این مؤلفه هستند. دانشگاه صنعتی کرمانشاه تا ۰/۵ امتیاز در دانشگاه و تا ۱ امتیاز در استانی یا منطقه‌ای و همچنین تا ۱/۵ امتیاز در سطح ملی داده می‌شود، که نشان از تشویق افراد در داوری و نظارت بر فعالیت‌های پژوهشی و فناوری در سطح استانی، منطقه‌ای و ملی دارد و امتیازدهی در دانشگاه ملایر به صورت دانشگاه صنعتی کرمانشاه می‌باشد با اختلاف بسیار اندک ۰/۵ می‌باشد. دانشگاه ایلام امتیاز ۲ را تعیین نموده و سقف امتیاز ۶۰ و ۱۰۰ می‌باشد. بررسی مؤلفه «داوری مقالات ISI, ISC و علمی پژوهشی» تنها دانشگاه صنعتی کرمانشاه دارای امتیازدهی به صورت اینکه ۰/۵ برای مقاله ISI, ISC و ۰/۲۵ برای مقالات علمی پژوهشی تفاوت قائل شده است و سقف امتیازدهی ۲ با ارائه مستندات از سوی هیئت علمی در نظر گرفته شده است؛ دیگر دانشگاه‌ها فاقد این مؤلفه هستند. نتایج بررسی جدول فوق نشان می‌دهد که دانشگاه‌های رازی، صنعتی کرمانشاه و ملایر به تمامی مؤلفه‌های این بخش توجه کرده و امتیاز اختصاص داده‌اند، اما در برخی دیگر دانشگاه‌ها نظیر کردستان و ایلام به

بیشتر مؤلفه‌های این بخش از آیین‌نامه امتیازی اختصاص نداده‌اند، که نشان از وجود ناهماهنگی و ضعف دیگر آیین‌نامه‌های مذکور می‌باشد.

و. بررسی شرایط امتیازدهی دانشگاه‌های مذکور به پایان‌نامه‌هایی که توسط هیئت علمی راهنمایی یا مشاوره می‌شوند:
این شرایط در قالب جدول ۶ ارائه می‌شوند:

جدول ۶: امتیازدهی به راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های اعضای هیئت علمی

ردیف	موضوع	دانشگاه	امتیاز در هر واحد	سقف امتیاز	توضیحات	
۱	به ازای راهنمایی و مشاوره هر پایان‌نامه خاتمه یافته کارشناسی ارشد	دانشگاه رازی کرمانشاه	۲	۴	-	
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۲	۴	-	
		دانشگاه ملایر	استاد راهنما ۰/۷۵	-	۵	-
			استاد مشاور ۰/۲۵	۰/۵		
دانشگاه کردستان	استاد راهنما ۲	استاد مشاور ۰/۵	۳	-		
		استاد مشاور ۰/۵	-			
۲	به ازای راهنمایی و مشاوره هر پایان‌نامه خاتمه یافته دکترا	دانشگاه رازی کرمانشاه	۴	۸	-	
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۴	۸	-	
		دانشگاه ملایر	استاد راهنما ۲	-	۵	-
			استاد مشاور ۰/۵	۱		
دانشگاه کردستان	استاد راهنما ۶	استاد مشاور ۱/۵	۶	-		
		استاد مشاور ۱/۵	-			

همان‌طور که در جدول ۶ نشان داد شده است که بررسی مؤلفه «به ازای راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه خاتمه یافته کارشناسی ارشد» امتیازدهی در هر کدام یک از دانشگاه‌ها بسیار متفاوت بوده است در دانشگاه‌های رازی و صنعتی کرمانشاه سهم امتیازها برای استاد راهنما و استاد مشاور به یک‌میزان و به‌اندازه ۲ امتیاز در نظر گرفته شده است. این در حالی است که در دانشگاه‌های ملایر و کردستان سهم هر یک از استادان جداگانه محاسبه شده است. همچنین در دانشگاه ملایر سهم استاد راهنما ۷۵ درصد و سهم استاد مشاور ۲۵ درصد در نظر گرفته شده است، در دانشگاه کردستان به استاد راهنما ۲ امتیاز داده شده است



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۷۷

ارزشیابی و تحلیل

محتوای آیین‌نامه‌های

پژوهشگر برتر برخی ...

و به استاد مشاوره ۰/۵ امتیاز در نظر گرفته شده است. همچنین سقف امتیازدهی دانشگاه ملایر برای هر کدام از استادان راهنما و مشاوره سقف امتیاز جداگانه‌ایی در نظر گرفت است. دانشگاه رازی و دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه می‌باشند. در بررسی مؤلفه «به ازای راهنمایی و مشاوره هر پایان‌نامه خاتمه دکترا» دانشگاه‌های رازی و صنعتی کرمانشاه سهم یکسان و برابر با ۴ امتیاز در نظر گرفته شده است. همچنین امتیازدهی در دانشگاه ملایر دقیقاً مانند امتیازدهی کارشناسی ارشد است. دانشگاه کردستان سهم امتیازدهی به استاد راهنما را ۶ و سهم استاد مشاور را ۱/۵ امتیاز در نظر گرفته است؛ دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه می‌باشد.

ز. بررسی شرایط امتیازدهی دانشگاه‌های مذکور به طرح‌های تحقیقاتی که توسط اعضای هیئت علمی خاتمه یافته است:

جدول ۷: امتیازدهی به طرح‌های تحقیقاتی

ردیف	موضوع	دانشگاه	امتیاز در هر واحد	سقف امتیاز	توضیحات
۱	به ازای هر بالاسری طرح‌های پژوهشی خاتمه یافته خارج از دانشگاه	دانشگاه رازی کرمانشاه	۱۰	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۲	۳۰	-
		دانشگاه ملایر	-	-	-
		دانشگاه کردستان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
۲	به ازای هر تجهیزات غیر مصرفی طرح‌های پژوهشی خاتمه یافته خارج از دانشگاه	دانشگاه رازی کرمانشاه	-	-	-
		دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۴	۴۰	-
		دانشگاه ملایر	۲	۲۰	-
		دانشگاه کردستان	-	-	-
		دانشگاه بوعلی همدان	-	-	-
		دانشگاه ایلام	-	-	-

جدول ۷ نشان می‌دهد که بررسی‌های مؤلفه «به ازای هر ۵۰۰۰۰۰۰ ریال بالاسری طرح‌های پژوهشی خاتمه یافته خارج از دانشگاه» میزان امتیازدهی در دانشگاه رازی ۱۰ امتیاز بوده و فاقد سقف امتیازدهی می‌باشد این در حالی است که دانشگاه صنعتی کرمانشاه امتیاز ۲ را در نظر گرفته است و سقف امتیازدهی ۳۰ است و اختلاف بسیار زیاد با دانشگاه رازی نشان وجود ناهماهنگی در این بخش است. دانشگاه ملایر، دانشگاه کردستان، دانشگاه بوعلی همدان و دانشگاه ایلام نیز فاقد این مؤلفه می‌باشند. در مؤلفه «به ازای هر ۱۰۰۰۰۰۰ ریال تجهیزات غیر مصرفی طرح‌های پژوهشی خاتمه یافته خارج از



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۷۸

دوره ۲، شماره ۲

پیاپی ۴

۱۴۰۲

دانشگاه»، دانشگاه رازی، دانشگاه بوعلی همدان، دانشگاه کردستان و دانشگاه ایلام فاقد این مؤلفه هستند؛ دانشگاه صنعتی کرمانشاه امتیاز ۴ و دانشگاه ملایر امتیاز ۲ را در نظر گرفته است. همان‌طور که در جدول قابل مشاهده است، تخصیص امتیاز در دانشگاه صنعتی کرمانشاه ۲ برابر دانشگاه ملایر است و همچنین سقف امتیازدهی نیز دو برابر است. اینکه بسیاری از دانشگاه‌های فاقد این مؤلفه هستند تأمل برانگیز است. چراکه اجرای طرح‌های تحقیقاتی می‌تواند راهی باشد برای معرفی قابلیت‌های دانشگاه‌ها و همچنین ایجاد همکاری و تبادل دانش با دیگر سازمان‌های کشور.

نکته مهمی که بایستی در این بخش توجه شود عدم اختصاص بودجه‌های کلان به طرح‌های علوم انسانی و علوم اجتماعی است. برخلاف رشته‌های علوم پزشکی و فنی و مهندسی که ممکن است چند میلیارد هم برای یک طرح بودجه دریافت کنند در پژوهش‌های علوم اجتماعی و انسانی به چند ده میلیون هم سقف بودجه نمی‌رسد. این تفاوت بایستی در آیین‌نامه‌ها دیده شود.

۵. بحث و نتیجه‌گیری

جمع‌بندی مباحث ارائه شده در این مقاله در جدول ۸ ارائه می‌شود:

جدول ۸: نتایج مقایسه مؤلفه‌های مذکور آیین‌نامه‌های موردبررسی

موضوع	دانشگاه کرمانشاه	دانشگاه رازی	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	دانشگاه ملایر	دانشگاه کردستان	دانشگاه ایلام	دانشگاه بوعلی همدان
مقالات علمی نمایه شده در نشریات غیر ISI که اعتبار آن توسط کمیته منتخب دانشکده تأیید گردد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد
مقالات علمی-ترویجی معتبر	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد
تألیف کتاب تخصصی							
تصحیح انتقادی کتاب معتبر تخصصی	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد
تجدید چاپ کتاب تألیفی یا تصنیفی	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد
تألیف مجموعه کتاب‌های همانند دایره المعارف	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد
ویراستاری علمی کتاب تخصصی	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد
همایش‌های علمی پژوهشی	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد
احراز کرسی نظریه‌پردازی	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد
ثبت اختراع	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد
جایزه‌های ملی	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۷۹

ارزشیابی و تحلیل

محتوای آیین‌نامه‌های

پژوهشگر برتر برخی ...

تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد	تفاوت ندارد	ارزیابی داوری و نظارت بر فعالیت‌های پژوهشی
تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت ندارد	تفاوت دارد	تفاوت دارد	امتیازدهی به طرح‌های تحقیقاتی

بررسی‌های انجام‌شده نشان داد که تفاوت بسیار زیاد در بین مؤلفه‌های انتخاب پژوهشگر برتر در دانشگاه‌های موردبررسی وجود دارد و این تفاوت‌ها و اختلافات، نوعی بی‌نظمی را در انتخاب پژوهشگر برتر، بین دانشگاه‌ها به وجود آورده است. از بررسی و مقایسه شرایط عمومی دانشگاه‌ها، جهت شرکت در رقابت انتخاب پژوهشگران برتر این گونه به نظر می‌رسد که هر دانشگاه شرایط خاص خود را دارد و از یک الگوی واحد پیروی نمی‌کنند. در اینجا صحبت از داشتن شرایط سخت و یا آسان جهت ورود به عرصه رقابت نیست، اینکه پژوهشگران بتوانند در سراسر کشور با شرایط یکسان وارد این رقابت شوند از اهمیت بیشتری برخوردار است.

یافته‌ها حاکی از آن است که در بین دانشگاه‌های مذکور، تفاوت در امتیاز دادن به مقالات چاپ‌شده در مجلات مختلف وجود دارد. با توجه به امتیازها می‌توان گفت که دانشگاه رازی کرمانشاه و دانشگاه ملایر تا حدودی نحوه امتیازدهی مشابهی دارند. همچنین نحوه امتیازدهی دانشگاه کردستان نشان می‌دهد که در امتیاز دادن به پژوهش‌ها بسیار با دقت عمل می‌کنند و به جزئیات توجه ویژه‌ای دارند. توجه به پژوهش‌های کیفی که قابلیت بهره‌برداری را داشته باشند از نکات مهم و ضروری ارزیابی پژوهش‌ها می‌باشد. یکی از مواردی که می‌توان به‌عنوان نقطه مثبت در اکثر این آیین‌نامه‌های مذکور اشاره کرد، توجه ویژه و تعلق امتیاز ۱/۵ تا ۲ برابری برای مقالات پر استناد و مقالات کیفی برتر می‌باشد که در دانشگاه‌های رازی کرمانشاه، ملایر و کردستان اعمال شده است. از سوی دیگر مقالات نمایه شده در نشریات ISI مسئله مهم دیگر مجلات نمایه شده در نمایه استنادی SCIE و SSCI و مجلات نمایه شده در ESCI هست که این دو نیز تفاوت امتیاز قابل ملاحظه‌ای باید داشته باشند. چون مجلات نمایه آخر بر اساس آخرین JCR 2023 کیو دریافت نکرده‌اند و نقطه تمایز در همین کیو است، که باید موردتوجه قرار گیرد.

در راستای بررسی یافته‌های این مقاله مشخص شد که امتیازدهی دانشگاه‌های مذکور در برخی از قسمت‌ها، تا حدودی متفاوت بوده و شاید بتوان گفت که ناهماهنگی نیز می‌باشند. به‌عنوان مثال در بخش گردآوری و ترجمه تخصصی امتیازات در دانشگاه‌های رازی و کردستان به یک‌میزان (۷ امتیاز)، دانشگاه صنعتی ۱۰ تا سقف ۲۰ امتیاز و دانشگاه ملایر فقط ۵ امتیاز اختصاص داده شده است؛ و یا در بخش تألیف مجموعه کتاب‌هایی همانند دایره‌المعارف فقط دانشگاه‌های رازی و ملایر داری امتیاز می‌باشند که این امتیازات نیز به شکل چشمگیری متفاوت از هم (رازی: ۲۰ امتیاز و ملایر: ۶ امتیاز) هستند. به صورتی که می‌توان گفت چنین روشی برای اخذ امتیاز از استاندارد مناسبی برخوردار



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۸۰

دوره ۲، شماره ۲

پیاپی ۴

۱۴۰۲

نمی‌باشد. در بخش‌های دیگر نیز امتیازدهی در تمام دانشگاه‌های مذکور به صورت کامل و دارای سرفصل‌های یکسان نیستند که این مسئله نیز می‌تواند یکی دیگر از نقاط ضعف اجرائی آیین‌نامه‌ها باشد. بررسی یافته‌های دیگر این مقاله نشان داد که تقریباً امتیازات در این قسمت در دانشگاه‌های مذکور یکسان است و فقط در بخش خلاصه مقاله علمی در همایش‌های علمی معتبر ملی به شکل پوستر دارای امتیازات متفاوت و با اختلاف ۰/۲۵ تا ۰/۵ نمره دیده می‌شود. همچنین این جدول نشان می‌دهد که دانشگاه کردستان نسبت به دیگر دانشگاه‌های ذکر شده امتیازات بیشتری به سخنرانی‌های کلیدی، مقالات علمی در همایش‌های ملی و بین‌المللی اختصاص داده است. دلیل این توجه ویژه را شاید بتوان در نگرش آنان به معرفی پژوهشگران خود و به دنبال آن معرفی دانشگاه و عملکرد مطلوب پژوهشگران در سطح ملی و بین‌المللی دانست؛ که این موضوع می‌تواند نکته مثبتی جهت تشویق و ترغیب دیگر پژوهشگران باشد. همچنین توجه دانشگاه‌های مورد بررسی را نسبت به فعالیت‌های پژوهشی کاربردی مانند احراز کرسی نظریه‌پردازی، ثبت اختراع تأیید شده، جوایز بین‌المللی به پژوهش‌ها و طرح‌های برتر نشان می‌دهد؛ که می‌توان گفت از نقاط قوت آیین‌نامه‌های مذکور است. چراکه توجه به کیفیت و کارایی پژوهش‌ها رابطه مستقیمی با بهره‌وری آن و در نتیجه توسعه دانش و پیشرفت جامعه خواهد داشت.

بررسی‌ها همچنین نشان داد که امتیازات مربوط به استادان راهنما و مشاور پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری از استاندارد یکسانی برخوردار نیستند که در این رابطه می‌توان گفت یکی دیگر از نقاط ضعف‌های آیین‌نامه‌های انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه‌های کشور می‌باشد. چراکه امتیاز قائل شدن برای استادان راهنما و مشاور می‌تواند انگیزه‌ای باشد برای استادان دانشگاه جهت حمایت دانشجویان و تبادل دانششان که منجر به تربیت افراد متخصص و پژوهشگر و در نتیجه تولید پژوهش‌های ارزشمند و کارآمد شود. افزون بر این، امتیازات مربوط به طرح‌های تحقیقاتی اعضای هیئت علمی مورد بررسی قرار گرفتند که متأسفانه این بخش نیز از معیار مناسبی برخوردار نبوده و مورد بی‌توجهی قرار گرفته است. از آنجاکه رسالت دانشگاه‌ها و پژوهش‌های علمی رسیدن به بهره‌وری و کارایی است، توجه و اهمیت به طرح‌های تحقیقاتی که خود می‌تواند راهی برای معرفی قابلیت‌های کاربردی دانشگاه‌ها برای سازمان‌های دیگر باشد، لازم و ضروری است.

در نهایت می‌توان گفت، نتایج به دست آمده از بررسی و تحلیل محتوای جداول و داده‌های مربوط به آن‌ها نشان داد که دانشگاه‌های کشور از آیین‌نامه یکپارچه و واحدی پیروی نمی‌کنند و پژوهشگر برتر دانشگاه خود را بر اساس قوانین و معیار خود انتخاب و مورد ارزیابی قرار می‌دهند؛ که این نوع گزینش نمی‌تواند معیار استاندارد برای انتخاب باشد، چراکه پژوهشگران در دانشگاه‌های مختلف با شرایط متفاوتی روبرو خواهند بود که منطقی و عادلانه به نظر نمی‌رسد. همچنین توجه به کمیت مقاله‌های منتشر شده نسبت به کیفیت آن‌ها در بیشتر دانشگاه‌های مذکور، اگر نگوییم از نقاط ضعف آیین‌نامه‌ها است، یقیناً می‌تواند قابل تأمل باشد. زیرا مدت‌ها است که در کشورهای پیشرفته و توسعه یافته دنیا توجه به کیفیت و کارایی پژوهش جزء اولویت‌های ارزیابی پژوهشگران است. همان‌طور که نور (۱۹۷۹) به این موضوع اشاره کرده‌اند که تعداد انتشارات نمی‌تواند شاخص مناسبی برای بهره‌وری باشد، زیرا بین



۶. منابع و مآخذ

مقالات تألیف شده از نظر داشتن محتوای ضعیف و یا قوی نمی توان تفاوتی قائل شد. بنابراین ارزیابی پژوهش ها بر اساس میزان تأثیرشان بر توسعه علم و بهبود شرایط جامعه بدون هیچ گونه سوگیری می تواند روش عادلانه و مناسبی جهت انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه ها باشد.

بنابر نتایج این پژوهش پیشنهاد می شود، از یافته های این پژوهش برای بازنگری آیین نامه های انتخاب پژوهشگر برتر دانشگاه های مختلف استفاده نمود. همچنین پیشنهاد می شود که آیین نامه ای یکسان برای تمامی دانشگاه ها با معیارهای و شرایط زیر تدوین شود:

- به روز بودن آیین نامه و دستورالعمل های پژوهشگر برتر و ابهام زدایی از آیین نامه
- تدوین آیین نامه ای واحد، منسجم و جدید برای تمام دانشگاه های سراسر کشور

با توجه به این که پیشنهاد برای پژوهش های آینده بایستی بر اساس محدودیت های پژوهش حاضر باشد و از آنجا که یکی از محدودیت ها انتخاب تعدادی از دانشگاه ها برای بررسی آیین نامه بود، لذا پیشنهاد می شود در پژوهشی دیگر آیین نامه های کل دانشگاه های تحت پوشش وزارت عتف بررسی و ارزیابی گردد. یکی از محدودیت های دیگر این مقاله عدم استفاده از روش میدانی و استفاده از پرسشنامه یا مصاحبه با اعضاء هیئت علمی یا معاونان پژوهشی دانشگاه ها بود که می توان در پژوهشی دیگر در خصوص نقاط قوت و ضعف و همچنین ارائه راهکارهایی برای ارتقاء کیفی آیین نامه پژوهشگر برتر مطالعات جدیدی انجام گیرد.

- دانشگاه ایلام (۱۴۰۰). انتخاب پژوهشگر برتر. [آیین نامه]. دانشگاه ایلام.
- دانشگاه بوعلی همدان (۱۴۰۰). *انتخاب پژوهشگر برتر*. [آیین نامه]. دانشگاه بوعلی همدان.
- دانشگاه رازی کرمانشاه (۱۴۰۰). *انتخاب پژوهشگر برتر*. [آیین نامه]. دانشگاه رازی کرمانشاه.
- دانشگاه صنعتی کرمانشاه (۱۴۰۰). *انتخاب پژوهشگر برتر*. [آیین نامه]. دانشگاه صنعتی کرمانشاه.
- <https://www.kut.ac.ir/announcements/show/611-1400>
- دانشگاه کردستان (۱۴۰۰). *انتخاب پژوهشگر برتر*. [آیین نامه]. دانشگاه کردستان.
- دانشگاه ملایر (۱۴۰۰). *انتخاب پژوهشگر برتر*. [آیین نامه]. دانشگاه ملایر.
- رضایی، مینا؛ و نوروزی چاکلی، عبدالرضا (۱۳۹۴). شناسایی و اعتبارسنجی شاخص های ارزیابی بهره وری پژوهشی دانشگاه های ایران. *تحقیقات کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاهی*، ۲۱۳-۲۱۷.
- Doi: 10.22059/JLIB.2015.56984
- ریگی، عاطفه (۱۴۰۰). ارزیابی کیفیت دانشگاه های ایران از بعد اجتماعی - فرهنگی. *علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد*، ۱۸ (۱)، ۱۹۳-۲۲۰. <https://doi.org/10.22067/social.2022.71522.1057.220-193>
- عزیزی، نعمت اله (۱۳۹۲). بررسی راه های بهبود عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی در علوم انسانی. *راهبرد فرهنگ*، ۶ (۲۱)، ص ۷-۳۳.
- علی بیگی، امیرحسین (۱۳۸۶). تحلیل بهره وری پژوهشی اعضای هیئت علمی: مطالعه موردی دانشگاه رازی. *فصلنامه پژوهشی و برنامه ریزی در آموزش عالی*، ۱۳ (۴)، ص ۱۲۵-۱۵۴.
- قراملکی، فرامرز (۱۳۸۶). بیست و یک خرداد. تصور ما از پژوهش، *روزنامه رسالت*، <https://www.magiran.com/article/1421728>

قمی، حمیدرضا؛ رحمانی، مرتضی؛ و خاکزار، مرتضی. (۱۳۹۶). ارزیابی عملکرد پژوهشی یک دانشگاه دولتی با استفاده از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی و تحلیل پوششی داده های شبکه‌ای. *فصلنامه مدیریت نظامی*. ۱۷(۶۷)، ۱۶۷-۱۴۱.

وثوق، فرشته؛ احمدی، غلامعلی؛ حسن مرادی، نرگس؛ و محمد داودی، امیرحسین. (۱۴۰۰). شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های بومی ارزیابی عملکرد پژوهش در دانشگاه‌های جامع (مطالعه موردی: دانشگاه‌های آزاد اسلامی شهر تهران). *مدیریت و برنامه ریزی در نظام های آموزشی*. ۱۴(۱)، ۴۲-۱۳.
Doi: 10.52547/MPES.14.1.13

Bird, L. L. (1991). Publication Productivity in Doctoral Research Departments: Interdisciplinary and Interdisciplinary Factors. *Research in Higher Education*, 32(3), 303-318.

Chan, K. C., Chen, C. R., & Cheng, L. T. (2005). Ranking research productivity in accounting for Asia-Pacific universities. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 24, 47-64. DOI:10.1007/s11156-005-5326-5

Creswell, J. W. (2012). *Educational research*. pearson.

Hagan, C. M., Konopaske, R., Bernardin, H. J., & Tyler, C. L. (2006). Predicting assessment center performance with 360-degree, top-down, and customer-based competency assessments. *Human resource management*, 45(3), 357-390. <https://doi.org/10.1002/hrm.20117>

Jyoti, t., Banwet, D.K. & Deshmukh, S.G. (2006). Balanced scorecard for performance evaluation of R& D organization: A conceptual model. *Journal of Scientific & Industrial Research*, 65(11), 879-886.

Knorr, K. D., Mittermeir, R., Aichholzer, G., & Waller, G. (1976). Individual publication productivity as a social position effect in academic and industrial research units. In Frank M. Andrews (Eds.), *Scientific productivity* (pp. 55-94). Cambridge University press.

Martin, B. R., & Irvine, J. (1983). Assessing basic research: some partial indicators of scientific progress in radio astronomy. *Research policy*, 12(2), 61-90. [https://doi.org/10.1016/0048-7333\(83\)90005-7](https://doi.org/10.1016/0048-7333(83)90005-7)

Tan, D. L. (1986). The assessment of quality in higher education: A critical review of the literature and research. *Research in Higher Education*, 24, 223-265.



نشریه مطالعات دانش پژوهی

صفحه ۸۳

ارزشیابی و تحلیل

محتوای آیین‌نامه‌های

پژوهشگر برتر برخی ...